

Chương III

VIỆT NAM TỪ THẾ KỈ XVI ĐẾN THẾ KỈ XVII

Bài 21

NHỮNG BIẾN ĐỔI CỦA NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN TRONG CÁC THẾ KỈ XVI – XVIII

BÀI TẬP 1. Hãy khoanh tròn chữ cái trước ý trả lời đúng.

1. Nhà Lê lâm vào tình trạng khủng hoảng ở đầu thế kỉ XVI được biểu hiện :
  - A. vua, quan ăn chơi vô độ.
  - B. nhân dân cực khổ, nổi dậy ở nhiều nơi.
  - C. các thế lực phong kiến tranh chấp quyền lực.
  - D. tất cả các ý trên đều đúng.
2. Sau khi vua Lê Hiến Tông chết, các vua Lê đã
  - A. không còn quan tâm đến việc triều chính, chỉ lo ăn chơi sa đoạ.
  - B. chăm lo củng cố và xây dựng đất nước.
  - C. rất coi trọng vấn đề bảo vệ an ninh đất nước.
  - D. quan tâm xây dựng và phát triển nền kinh tế toàn diện.
3. Triều Lê sơ sụp đổ vào
  - A. đầu thế kỉ XV.
  - B. cuối thế kỉ XV.
  - C. đầu thế kỉ XVI.
  - D. cuối thế kỉ XVI.
4. Sự sụp đổ của triều Lê sơ và sự thành lập triều Mạc được đánh dấu bằng sự kiện
  - A. Mạc Đăng Dung được vua Lê nhường ngôi năm 1527.
  - B. Quốc công Thái phó Mạc Đăng Dung được nhân dân suy tôn lên làm vua năm 1527.
  - C. thế lực phong kiến do Mạc Đăng Dung đứng đầu giành được quyền lực vào năm 1527.
  - D. năm 1527, nhận thấy sự bất lực và suy sụp của dòng họ Lê, Mạc Đăng Dung ép vua Lê nhường ngôi và thành lập triều Mạc.
5. Chiến tranh Nam – Bắc triều diễn ra do
  - A. mâu thuẫn Lê – Trịnh.
  - B. mâu thuẫn Lê – Mạc.
  - C. mâu thuẫn Trịnh – Nguyễn.
  - D. mâu thuẫn Trịnh – Mạc.

6. Chiến tranh Nam – Bắc triều đưa đến kết cục
- nhà Lê thất bại.
  - nhà Mạc bị lật đổ.
  - nhà Mạc giành và nắm chính quyền trong cả nước.
  - không phân chia thắng bại.
7. Chiến tranh Trịnh – Nguyễn diễn ra vào
- thế kỉ XV.
  - thế kỉ XVI.
  - thế kỉ XVII.
  - thế kỉ XVIII.
8. Cuộc chiến tranh Trịnh – Nguyễn diễn ra trong những năm
- 1627 – 1662.
  - 1627 – 1672.
  - 1627 – 1667.
  - 1627 – 1677.
9. Kết cục của cuộc chiến tranh Trịnh – Nguyễn là
- không phân chia thắng bại.
  - hai bên lấy sông Gianh làm ranh giới phân chia đất nước.
  - đất nước chia thành Đàng Trong và Đàng Ngoài.
  - tất cả các ý trên đều đúng.
10. Bộ máy chính quyền ở Đàng Ngoài có đặc điểm :
- chính quyền do vua Lê nắm.
  - tồn tại song song hai chính quyền vua Lê – chúa Trịnh.
  - chúa Trịnh nắm chính quyền.
  - chúa Nguyễn nắm chính quyền.
11. Thực chất quyền lực ở Đàng Ngoài nằm trong tay thế lực phong kiến
- vua Lê.
  - chúa Trịnh.
  - chúa Nguyễn.
  - vua Lê – chúa Trịnh.
12. Đất nước Đại Việt bị chia cắt kéo dài gần hai thế kỉ chúng ta chế độ phong kiến đến cuối thế kỉ XVIII đang ở trong tình trạng
- đất nước bước vào thời kì khủng hoảng.
  - chế độ phong kiến chuyên chế tập quyền đã bị phá vỡ.
  - sự thoái hoá của giai cấp thống trị sau khi nạn ngoại xâm đã bị đánh bại và quốc gia thống nhất được củng cố.
  - báo hiệu cuộc khủng hoảng suy vong của chế độ phong kiến Việt Nam.
- BÀI TẬP 2.** Hãy điền chữ Đ vào trước ý đúng hoặc chữ S vào trước ý sai.
- Cuối thời Lê sơ, cuộc chiến tranh Nam – Bắc triều và sau đó là cuộc chiến tranh Trịnh – Nguyễn đã dẫn đến sự chia cắt đất nước thành Đàng Trong và Đàng Ngoài.
  - Năm 1527, sau khi dẹp yên các thế lực phong kiến khác, nhận thấy sự suy sụp của dòng họ Lê, Mạc Đăng Dung đã bắt vua Lê nhường ngôi và thành lập triều Mạc.

- Sau khi thành lập, nhà Mạc đã xây dựng bộ máy chính quyền theo mô hình mới.
- Trong những năm 1627 – 1672, cuộc chiến tranh Trịnh – Nguyễn không phân được thắng bại, hai bên giảng hoà, lấy sông Gianh (Quảng Bình) làm ranh giới, chia đất nước thành Đàng Trong và Đàng Ngoài.
- Từ cuối thế kỉ XVI, nhà nước phong kiến Đàng Ngoài đều do vua Lê đứng đầu, mọi quyền hành đều nằm trong tay người tổng chỉ huy quân đội nhà Lê.
- Nhà nước Lê – Trịnh duy trì chính sách tuyển chọn quan lại như thời Lê sơ.
- Từ thế kỉ XVII, lãnh thổ Đàng Trong từng bước được mở rộng vào phía Nam.
- Dưới thời Lê – Trịnh, Bộ *Quốc triều hình luật* có từ thời Hồng Đức tiếp tục được sử dụng.
- Từ nửa sau thế kỉ XVII, Phú Xuân (Huế) trở thành trung tâm của Đàng Trong.
- Đến thế kỉ XVIII, bộ máy chính quyền phong kiến Đàng Trong đã hoàn chỉnh.

BÀI TẬP 3. Hãy điền sự kiện lịch sử dân tộc cho phù hợp với mốc thời gian trong bảng sau.

Thời gian	Sự kiện lịch sử
Năm 1527	.....
Năm 1627	.....
Năm 1672	.....

BÀI TẬP 4. Hãy thử đánh giá vai trò của Vương triều Mạc trong lịch sử dân tộc.

.....

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 5. Nêu nguyên nhân của các cuộc chiến tranh phong kiến : Nam – Bắc triều, Trịnh – Nguyễn

.....

.....

.....

.....

.....

BÀI TẬP 6. Vẽ sơ đồ và nêu nhận xét về tổ chức bộ máy chính quyền phong kiến ở Đàng Trong và Đàng ngoài.

Nhận xét : .....

.....

.....

BÀI TẬP 7. Tổ chức chính quyền Đàng Trong của chúa Nguyễn có điểm gì khác so với chính quyền Đàng Ngoài của vua Lê, chúa Trịnh ?

.....

.....

.....

.....